

Kwartaalbericht Vlaamse arbeidsmarkt November 2018

Op basis van de recentste updates kunnen we eind november 2018 stellen dat de Vlaamse arbeidsmarkt in goeden doen blijft. De werkzaamheidsgraad en het aantal vacatures bij VDAB stijgen verder, de werkloosheid daalt voort, de tijdelijke werkloosheid blijft op een laag niveau en de tewerkstellingsgroei zet zich door, vooral dan in de commerciële dienstensectoren. Daartegenover staat dat het aantal faillissementen in het derde kwartaal van 2018 licht opliep en dat de groei in de uitzendactiviteit en in het aantal oprichtingen is stilgevallen. Ook de toenemende krapte blijft een aandachtspunt. In dit kwartaalbericht nemen we poolshoogte van de recente evoluties op de Vlaamse arbeidsmarkt. Na een synthese van de actuele trends geven we in een aantal tabellen en figuren een overzicht van de laatst beschikbare cijfers voor de belangrijkste indicatoren van de conjunctuur, de werkzaamheid, de werkloosheid, de (sectorale) tewerkstelling en de vacaturemarkt.

Conjunctuur

De *economische jaargroei* kwam in België in het derde kwartaal van 2018 uit op +1,7%, ongeveer hetzelfde niveau als de ramingen voor de Eurozone (+1,7%) en voor de EU-28 (+1,9%) (zie indicator A1). Het *ondernemersvertrouwen* was in het Vlaams Gewest de voorbije drie maanden negatief (-0,2 in november). Het *consumentenvertrouwen* laat in Vlaanderen sinds juli opnieuw positieve waarden optekenen (+4,0 in november) (A2).

De groei van de *uitzendactiviteit* in Vlaanderen neemt sinds het tweede kwartaal van 2017 stelselmatig af. Op jaarbasis nam het aantal uitzenduren in het tweede kwartaal van 2018 nog toe met +0,8%, tegenover +2,9% in het eerste kwartaal. Deze dalende trend zien we ook weerspiegeld in de Federgon-index voor de uitzendactiviteit in België (A3).

De *tijdelijke werkloosheid* neemt sinds mei van dit jaar opnieuw af (evolutie op jaarbasis). In september 2018 telde de RVA in het Vlaams Gewest 6,0% tijdelijke werklozen minder dan een jaar geleden. De trendindex van de tijdelijke werkloosheid bevindt zich sinds medio 2017 op een historisch laag niveau, ongeveer 20 procent onder het (precrisis)niveau van januari 2008 (A4).

Na dalingen in de twee voorgaande kwartalen steeg het aantal *faillissementen* in Vlaanderen in het derde kwartaal van 2018 licht (+0,9% op jaarbasis) (A5). De groei in het aantal *oprichtingen* (van btw-plichtige ondernemingen) viel in het tweede kwartaal van 2018 nagenoeg stil (+0,2% op jaarbasis) (A6).

Werkzaamheid & werkloosheid

De cijfers voor de Vlaamse en Belgische werkzaamheids- en werkloosheidsgraden moeten vanaf 2017 met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. In 2017 werd de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) immers grondig hervormd, met een tijdreeksbreuk in de cijfers als gevolg.

In het tweede kwartaal van 2018 bedroeg het trendniveau van de Vlaamse *werkzaamheidsgraad* 73,8% (gemiddelde over de voorbije vier kwartalen). Voor België was dit 69,1%. De stijgende werkzaamheidstrend, zoals we deze ook voor de EU-28 vaststellen (+1,0 ppt op jaarbasis in het tweede kwartaal van 2018, tot 72,7%), lijkt zich dus ook verder te zetten in Vlaanderen en België. Wel moeten de exacte groeicijfers (respectievelijk +1,3 ppt en +1,0 ppt op jaarbasis) nog met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, aangezien het trendcijfer voor 2017 nog twee kwartalen bevat van voor de tijdreeksbreuk.

In het tweede kwartaal van 2018 bedroeg het trendniveau van de werkzaamheidsgraad voor Vlaamse mannen 78,2%, tegenover 69,4% bij vrouwen. Voor jongeren was het trendcijfer 46,8% en voor 55-plussers 51,4% (B1).

Het trendniveau van de *werkloosheidsgraad* in het Vlaams Gewest lag in het tweede kwartaal van 2018 op 3,8%. Voor België was dit 6,5%. De EU-28 noteerde in dezelfde periode een trendniveau van 7,3%, wat overeen komt met een krimp van -0,9 ppt op jaarbasis. De evolutiecijfers voor het Vlaams Gewest en België waren respectievelijk -0,8 ppt en -1,1 ppt, maar moeten we zoals aangegeven met het nodige voorbehoud lezen.

Het trendniveau van de werkloosheidsgraad van vrouwen daalde de voorbije kwartalen sterker dan het cijfer voor de mannen; in het tweede kwartaal van 2018 lagen de trendcijfers nagenoeg op hetzelfde niveau (resp. 3,9% en 3,8%). De jongeren noteerden in het tweede kwartaal een werkloosheidsgraad van 11,6%. Bij 55-plussers was 3,3% van de beroepsbevolking werkloos (B2).

Het aantal *niet-werkende werkzoekenden* (nwwz) zoals geregistreerd bij VDAB blijft verder afnemen. In oktober 2018 was er al voor de veertigste opeenvolgende maand een negatieve jaargroei van het aantal nwwz. Met 192 129 nwwz was er in oktober een daling van -8,2% op jaarbasis. Bij werkzoekende 50-plussers was de afname, gemiddeld over de eerste tien maanden van 2018, eerder beperkt (-2,5%). Bij werkzoekenden met een arbeidshandicap was er opnieuw een (bescheiden) toename in het aantal nwwz (+0,8% op jaarbasis) (B3).

Het *aandeel nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk* nam in het derde kwartaal van 2018 zeer licht toe ten opzichte van een jaar eerder. In het derde kwartaal van dit jaar ging gemiddeld 10,3% van alle nwwz in de loop van een maand aan het werk. In het derde kwartaal van 2017 was dit 10,1%. Ook als we de werkzoekenden opdelen naar een aantal kenmerken zien we weinig verschillen tussen de derde kwartalen van 2017 en 2018. De allochtone werkzoekenden gingen er relatief het sterkst op vooruit (uitstroompercentages van resp. 7,4 en 8,1%).

Tewerkstelling & sectoren

De positieve trend van de Vlaamse *loontrekkende tewerkstelling* blijft zich doorzetten. Voor het tweede kwartaal van 2018 wordt het aantal loontrekkenden bij RSZ geraamd op 2 375 400, een toename van +1,0% op jaarbasis. In vergelijking met twee jaar geleden (tweede kwartaal van 2016) telt het Vlaams Gewest ruim 55 000 werknemers extra. Vergeleken met deze evolutie in koppen, was de evolutie in arbeidsvolume nog positiever: het aantal voltijds equivalenten steeg in het tweede kwartaal van 2018 met +1,5% op jaarbasis (C1).

De globale (netto)tewerkstellingsgroei is in eerste instantie toe te schrijven aan de commerciële dienstensectoren (+1,4% loontrekkenden op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2018 in Vlaanderen). Maar ook de secundaire sector (industrie en bouw) vertoont een duidelijke groei (+0,9%), dit in tegenstelling tot de quartaire sector (+0,0%) (C2).

Opgesplitst naar *subsector* is de informaticasector verhoudingsgewijs opnieuw de sterkste groeier (+8,0% loontrekkenden op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2018). Daarna volgen de consultancy (+6,1%), logistiek (+4,5%) en de sector 'onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging' (+4,5%) (waaronder ook de dienstenequetewerkstelling valt). In de groothandel was er een zeer beperkte tewerkstellingsgroei (+0,2%), in de kleinhandel bleef het aantal werknemers constant (+0,0%). Het onderwijs, de grootste subsector, liet een daling van de tewerkstelling (-1,3%) optekenen. In de maatschappelijke diensten en de gezondheidszorg – twee andere belangrijke publieke dienstensectoren – nam het aantal loontrekkenden dan weer toe, met respectievelijk +1,4% en +1,3%.

Behalve in het onderwijs kromp de tewerkstelling ook in de openbare besturen (-2,6%), financiën (-2,0%), algemene overheidsdiensten (-1,6%) en horeca (-1,3%) (C3).

Vacaturemarkt & krapte

De Vlaamse vacaturemarkt trekt al sinds begin 2014 maand na maand verder aan. Ook in de tweede jaarhelft van 2018 zet deze trend zich door. In oktober werden bij VDAB 27 950 *ontvangen vacatures* geteld, een stijging van +16,4% op jaarbasis. Het aantal *openstaande vacatures* – 47 346 in oktober 2018 – nam aan een gelijkaardig tempo toe (+16,0% in vergelijking met een jaar eerder) (D1).

De combinatie van het stijgende aantal openstaande vacatures en het dalende aantal niet-werkende werkzoekenden leidt tot een steeds verdere afname van de *spanningsratio*. In 2017 waren er gemiddeld nog slechts 5,6 nwwz per openstaande VDAB-vacature. Voorlopig daalt deze ratio in 2018 verder tot 4,2 (gemiddeld over de eerste tien maanden). Globaal genomen staan tegenover elke openstaande vacature bij VDAB dus steeds minder werkzoekenden, wat de krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt steeds nijpender maakt (D2).

Gert Theunissen
Ruben De Smet
Katleen Pasgang
Boie Neefs
Sarah Vansteenkiste
Steunpunt Werk

FIGUREN & TABELLEN

A.	Conjunctuur	2
	A1. Economische groei	2
	A2. Ondernemers- & consumentenvertrouwen	2
	A3. Uitzendarbeid	3
	A4. Tijdelijke werkloosheid	3
	A5. Faillissementen	4
	A6. Oprichtingen	5
B.	Werkzaamheid & werkloosheid	6
	B1. Trendniveau werkzaamheidsgraad	6
	B2. Trendniveau werkloosheidsgraad	7
	B3. Niet-werkende werkzoekenden (nwwz)	8
	B4. Aandeel nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk	9
C.	Tewerkstelling & sectoren	10
	C1. Loontrekkende tewerkstelling	10
	C2. Loontrekkende tewerkstelling naar hoofdsector	10
	C3. Loontrekkende tewerkstelling naar sector	11
D.	Vacaturemarkt & krapte	12
	D1. Ontvangen & openstaande vacatures	12
	D2. Spanningsratio	13

A. CONJUNCTUUR

A1. Economische groei

Procentuele groei van het bruto binnenlands product

	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II	2018-III
BELGIË									
groei op jaarbasis (%)	+1,6	+1,4	+1,9	+1,5	+1,5	+1,9	+1,5	+1,4	+1,7
groei op kwartaalbasis (%)	+0,2	+0,3	+0,7	+0,4	+0,2	+0,7	+0,3	+0,3	+0,4
EUROGEBIED									
groei op jaarbasis (%)	+1,8	+2,1	+2,1	+2,5	+2,8	+2,7	+2,4	+2,2	+1,7*
groei op kwartaalbasis (%)	+0,3	+0,8	+0,7	+0,7	+0,7	+0,7	+0,4*	+0,4	+0,2*
EU-28									
groei op jaarbasis (%)	+1,9	+2,1	+2,2	+2,5	+2,8	+2,6	+2,3	+2,1	+1,9*
groei op kwartaalbasis (%)	+0,4	+0,8	+0,7	+0,6	+0,6	+0,6	+0,4*	+0,5	+0,3*

* Raming

Gegevens werkdag -en seizoengezuiverd

Bron: NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

↪ <http://stat.nbb.be>

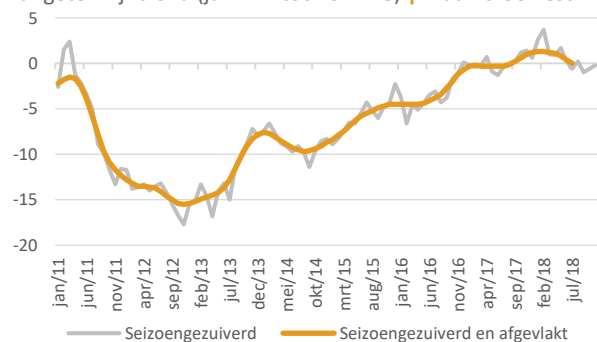
A2. Ondernemers- & consumentenvertrouwen

Conjunctuurenquête bedrijven

Algemene synthetische curve (seizoengezuiverd)

	Jun/18	Jul/18	Aug/18	Sep/18	Okt/18	Nov/18
VL	+0,2	-0,6	+0,2	-1,0	-0,6	-0,2
BE	+0,6	-1,3	-0,3	+1,2	-1,1	+0,4

Langtermijntrend (jan. '11 tot nov. '18) | Vlaams Gewest

Bron: NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

De **conjunctuurenquête** is gebaseerd op een panelbevraging van 6000 bedrijfsleiders over de huidige situatie en de verwachtingen voor de komende drie maanden. De antwoorden op een selectie van vragen leiden tot de synthetische curve (seizoengezuiverde bruto conjunctuurindicator en afgevlakte indicator die de fundamentele tendens weergeeft).

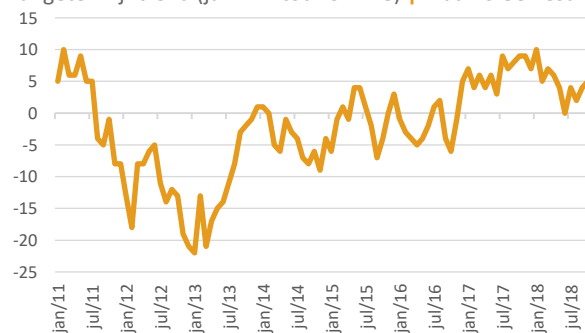
↪ www.nbb.be/nl/statistieken/opinie-enquetes

Consumentenenquête

Indicator van het consumentenvertrouwen

	Jun/18	Jul/18	Aug/18	Sep/18	Okt/18	Nov/18
VL	0	+4	+2	+4	+5	+4
BE	-3	0	-3	0	+1	-1

Langtermijntrend (jan. '11 tot nov. '18) | Vlaams Gewest

Bron: NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

De **consumentenenquête** is gebaseerd op een representatief steekproef van 1850 bevroegde personen over het macro-economische verloop, de financiële positie en het mogelijke bestedingspatroon. De antwoorden op een selectie van vragen worden samengevoegd tot de indicator van het consumentenvertrouwen.

A3. Uitzendarbeid

Evolutie van het aantal uren uitzendarbeid (seizoengezuiverd)

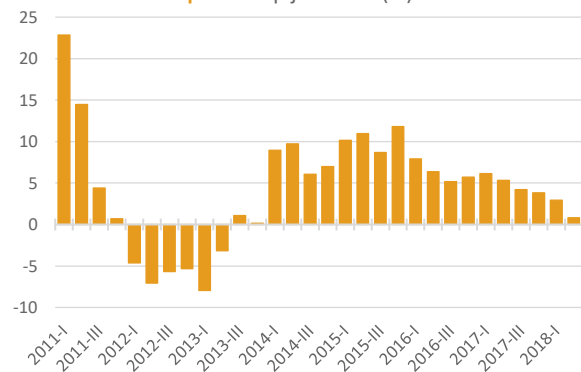
VLAAMS GEWEST	2016-II	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II
groei op jaarbasis (%)	+6,4	+5,2	+5,7	+6,1	+5,3	+4,2	+3,8	+2,9	+0,8
groei op kwartaalbasis (%)	+1,5	+1,3	+1,5	+1,2	+1,2	+0,6	+0,6	+0,2	-0,5

Aangepaste reeks in vergelijking met voorgaande kwartaalberichten door toevoeging van nieuwe uitzendbedrijven in de Federgon-dataset

Bron: Federgon (bewerking Steunpunt Werk)

Evolutie aantal uren uitzendarbeid | VLAAMS GEWEST

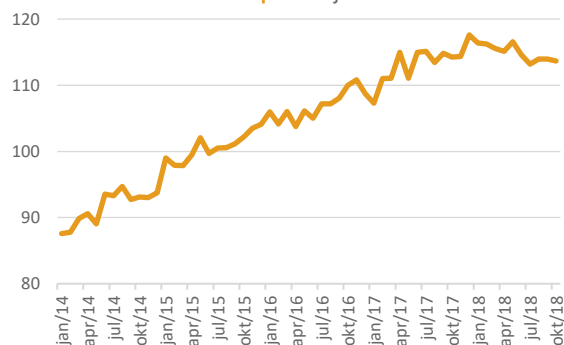
2011-I tot 2018-II | Groei op jaarbasis (%)

Bron: Federgon (bewerking Steunpunt Werk)

Federgon-index | BELGIË

Januari '14 tot oktober '18 | Index jan.'07=100

Index gecorrigeerd voor seizoensinvloeden

Bron: Federgon (bewerking Steunpunt Werk)

➔ federgon.be/het-kenniscentrum

A4. Tijdelijke werkloosheid

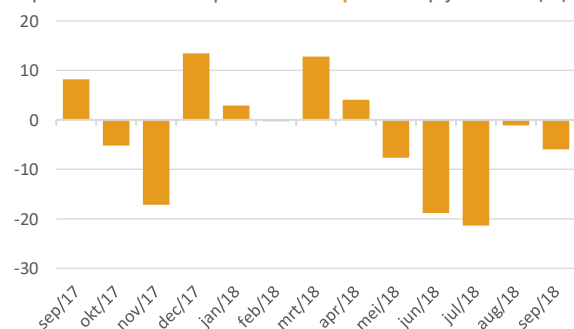
Evolutie van het aantal tijdelijk werklozen

	Sep/17	Apr/18	Mei/18	Jun/18	Jul/18	Aug/18	Sep/18
VLAAMS GEWEST							
aantal (n)	56 734	75 379	43 280	38 511	31 661	36 362	53 353
evolutie op jaarbasis (n)	+4 308	+2 957	-3 586	-8 926	-8 598	-402	-3 381
evolutie op jaarbasis (%)	+8,2	+4,1	-7,7	-18,8	-21,4	-1,1	-6,0
BELGIË							
aantal (n)	93 772	120 755	71 653	66 636	55 452	59 194	86 457
evolutie op jaarbasis (n)	+7 769	+1 610	-6 856	-13 785	-14 854	-2 208	-7 315
evolutie op jaarbasis (%)	+9,0	+1,4	-8,7	-17,1	-21,1	-3,6	-7,8

Bron: RVA (bewerking Steunpunt Werk)

Evolutie aantal tijdelijk werklozen | VLAAMS GEWEST

September '17 tot september '18 | Groei op jaarbasis (%)

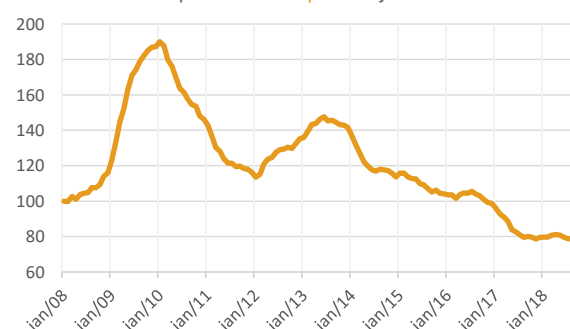

Bron: RVA (bewerking Steunpunt Werk)

➔ <http://www.rva.be/nl/documentatie/statistieken>

Trendindex tijdelijke werkloosheid | VLAAMS GEWEST

Januari '08 tot september '18 | Index jan.'08=100

Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden

Bron: RVA (bewerking Steunpunt Werk)

A5. Faillissementen

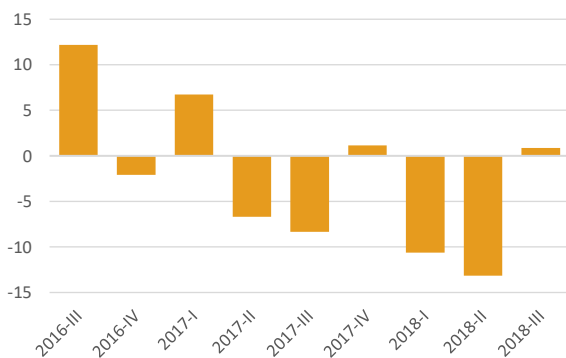
Evolutie van het aantal faillissementen

	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II	2018-III
VLAAMS GEWEST									
aantal (n)	995	1 216	1 329	1 217	912	1 230	1 188	1 057	920
evolutie op jaarbasis (n)	+108	-26	+84	-87	-83	+14	-141	-160	+8
evolutie op jaarbasis (%)	+12,2	-2,1	+6,7	-6,7	-8,3	+1,2	-10,6	-13,1	+0,9
BELGIË									
aantal (n)	1 955	2 417	2 538	2 718	1 871	2 841	2 707	2 239	2 063
evolutie op jaarbasis (n)	+110	+55	+233	+225	-84	+424	+169	-479	+192
evolutie op jaarbasis (%)	+6,0	+2,3	+10,1	+9,0	-4,3	+17,5	+6,7	-17,6	+10,3

Bron: Statbel – be.STAT / cijfers gebaseerd op het bedrijvenregister van de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium en de aangiften van de rechtbanken van Koophandel (bewerking Steunpunt Werk)

Evolutie aantal faillissementen | VLAAMS GEWEST

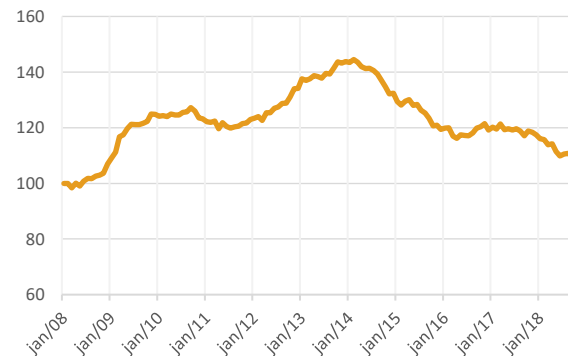
2016-III tot 2018-III | Groei op jaarbasis (%)

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

Trendindex faillissementen | VLAAMS GEWEST

Januari '08 tot oktober '18 | Index jan.'08=100

Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

➔ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/faillissementen>

A6. Oprichtingen

Evolutie van het aantal oprichtingen

	2016-II	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II
VLAAMS GEWEST									
aantal (n)	15 423	12 439	12 781	16 847	13 678	13 291	13 481	17 024	13 709
evolutie op jaarbasis (n)	+3 806	+1 533	+598	+1 184	-1 745	+852	+700	+177	+31
evolutie op jaarbasis (%)	+32,8	+14,1	+4,9	+7,6	-11,3	+6,8	+5,5	+1,1	+0,2
oprichtingsgraad	2,9	2,3	2,3	3,1	2,5	2,4	2,4	3,0	2,4
BELGIË									
aantal (n)	25 381	20 349	22 091	27 549	23 323	21 577	23 403	28 153	23 168
evolutie op jaarbasis (n)	+5 134	+1 862	+1 149	+1 445	-2 058	+1 228	+1 312	+604	-155
evolutie op jaarbasis (%)	+25,4	+10,1	+5,5	+5,5	-8,1	+6,0	+5,9	+2,2	-0,7
oprichtingsgraad	2,9	2,3	2,5	3,1	2,6	2,4	2,5	3,0	2,5

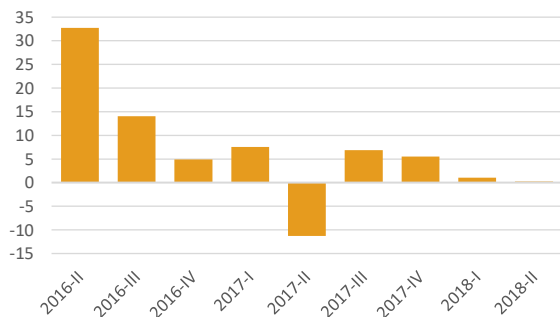
Bron: Statbel – be.STAT o.b.v. Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) (bewerking Steunpunt Werk)

De **oprichtingen** worden geoperationaliseerd als het aantal nieuwe btw-plichtige en wederonderwerpingen van btw-plichtige ondernemingen, zoals opgenomen in de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO). De **oprichtingsgraad** wordt berekend als het aantal nieuwe btw-plichtige en wederonderwerpingen van btw-plichtige ondernemingen, ten opzichte van het gemiddelde aantal actieve btw-plichtige bedrijven in de beschouwde periode.

Gezien de bestuurlijke oorsprong van de gegevens kunnen evoluties (deels) het gevolg zijn van administratieve veranderingen, waardoor de cijfers met de nodige voorzichtigheid dienen te worden geïnterpreteerd.

Evolutie aantal oprichtingen | VLAAMS GEWEST

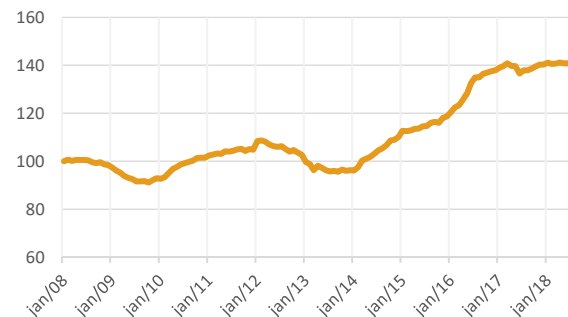
2016-II tot 2018-II | Groei op jaarbasis (%)

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

Trendindex oprichtingen | VLAAMS GEWEST

Januari '08 tot augustus '18 | Index jan.'08=100

Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

➔ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/btw-plichtige-ondernemingen>

B. WERKZAAMHEID & WERKLOOSHEID

B1. Trendniveau werkzaamheidsgraad

In 2017 werd de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) grondig hervormd (omschakeling naar roterend panel, verschillende data-verzamelingsmodi en herziene weegmethode) (voor meer info, zie de [methodologische nota](#) van Statbel). Dit zorgt voor een **tijdreeksbreuk** in de resultaten van het trendniveau in 2017-I en de daaropvolgende kwartalen. Hierdoor zijn de evolutiecijfers voor België en het Vlaams Gewest niet zonder meer vergelijkbaar en dienen zij met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

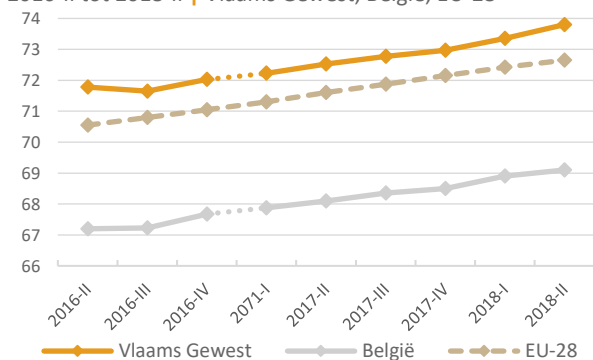
Trendniveau werkzaamheidsgraad | 20- tot 64-jarigen

	2016-II	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II
VLAAMS GEWEST									
werkzaamheidsgraad (%)	71,8	71,7	72,0	72,2	72,5	72,8	73,0	73,4	73,8
groei op jaarbasis (ppt)	-0,3	-0,4	+0,1	+0,5	+0,7	+1,1	+1,0	+1,1	+1,3
BELGIË									
werkzaamheidsgraad (%)	67,2	67,2	67,7	67,9	68,1	68,4	68,5	68,9	69,1
groei op jaarbasis (ppt)	0,0	0,0	+0,5	+0,8	+0,9	+1,2	+0,8	+1,0	+1,0
EU-28									
werkzaamheidsgraad (%)	70,6	70,8	71,1	71,3	71,6	71,9	72,2	72,5	72,7
groei op jaarbasis (ppt)	+1,0	+1,1	+1,1	+1,1	+1,1	+1,1	+1,1	+1,1	+1,0

Werkzaamheidsgraad uitgedrukt in een trendniveau; d.i. het gemiddelde van de voorbije vier kwartalen
Tijdreeksbreuk in de cijfers voor België/Vlaams Gewest vanaf 2017 als gevolg van hervorming van de EAK
Bron: Statbel - EAK; Eurostat - LFS (bewerking Steunpunt Werk)

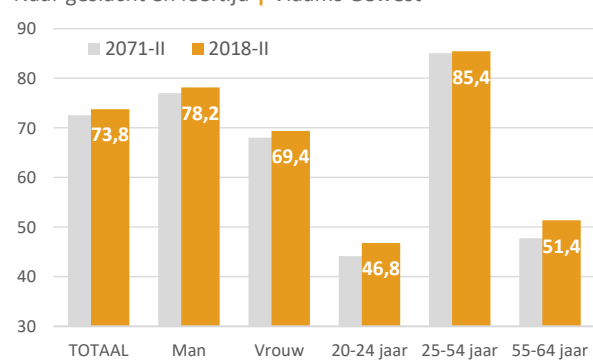
Trendniveau werkzaamheidsgraad (%) | 20- tot 64-jarigen

2016-II tot 2018-II | Vlaams Gewest, België, EU-28

Bron: Statbel; Eurostat (bewerking Steunpunt Werk)

Naar geslacht en leeftijd | Vlaams Gewest

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

B2. Trendniveau werkloosheidsgraad

In 2017 werd de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) grondig hervormd (omschakeling naar roterend panel, verschillende data-verzamelingsmodi en herziene weegmethode) (voor meer info, zie de [methodologische nota](#) van Statbel). Dit zorgt voor een **tijdreeksbreuk** in de resultaten van het trendniveau in 2017-I en de daaropvolgende kwartalen. Hierdoor zijn de evolutiecijfers voor België en het Vlaams Gewest niet zonder meer vergelijkbaar en dienen zij met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

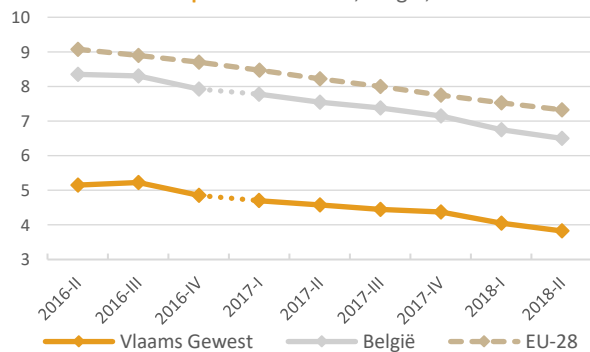
Trendniveau werkloosheidsgraad | 15- tot 64-jarigen

	2016-II	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II
VLAAMS GEWEST									
werkloosheidsgraad (%)	5,2	5,2	4,9	4,7	4,6	4,5	4,4	4,1	3,8
groei op jaarbasis (ppt)	-0,1	+0,1	-0,4	-0,5	-0,6	-0,7	-0,5	-0,6	-0,8
BELGIË									
werkloosheidsgraad (%)	8,4	8,3	7,9	7,8	7,6	7,4	7,2	6,8	6,5
groei op jaarbasis (ppt)	-0,3	-0,2	-0,6	-0,7	-0,8	-0,9	-0,7	-1,0	-1,1
EU-28									
werkloosheidsgraad (%)	9,1	8,9	8,7	8,5	8,2	8,0	7,8	7,5	7,3
groei op jaarbasis (ppt)	-0,9	-0,9	-0,9	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-1,0	-0,9

Werkloosheidsgraad uitgedrukt in een trendniveau; d.i. het gemiddelde van de voorbije vier kwartalen
Tijdreeksbreuk in de cijfers voor België/Vlaams Gewest vanaf 2017 als gevolg van hervorming van de EAK
Bron: Statbel - EAK; Eurostat - LFS (bewerking Steunpunt Werk)

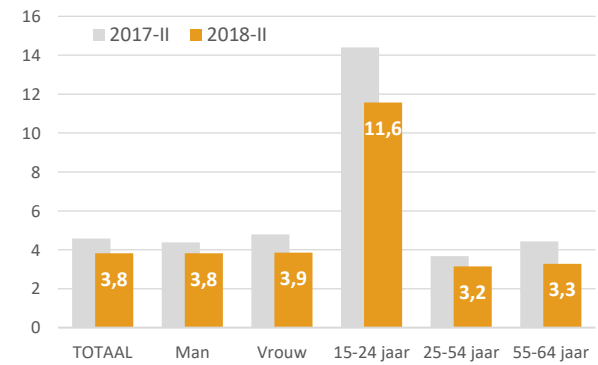
Trendniveau werkloosheidsgraad (%) | 15- tot 64-jarigen

2016-II tot 2018-II | Vlaams Gewest, België, EU-28

Bron: Statbel; Eurostat (bewerking Steunpunt Werk)

Naar geslacht en leeftijd | Vlaams Gewest

Bron: Statbel (bewerking Steunpunt Werk)

B3. Niet-werkende werkzoekenden (nwwz)

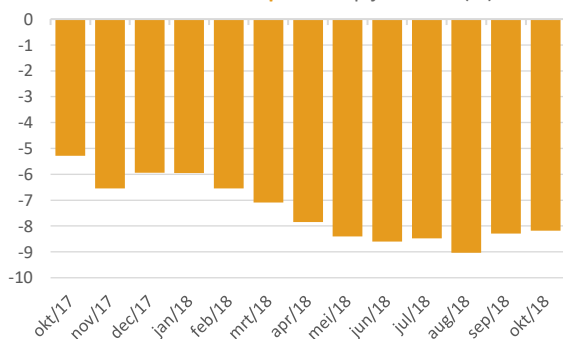
Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden

	Okt/17	Mei/18	Jun/18	Jul/18	Aug/18	Sep/18	Okt/18
VLAAMS GEWEST							
aantal (n)	209 253	184 799	183 752	205 977	207 285	199 287	192 129
evolutie op jaarbasis (n)	-11 667	-16 963	-17 279	-19 067	-20 597	-18 023	-17 124
evolutie op jaarbasis (%)	-5,3	-8,4	-8,6	-8,5	-9,0	-8,3	-8,2
BELGIË							
aantal (n)	521 210	464 359	464 174	520 917	525 327	508 376	497 360
evolutie op jaarbasis (n)	-29 878	-39 658	-38 093	-23 726	-25 662	-24 068	-23 850
evolutie op jaarbasis (%)	-5,4	-7,9	-7,6	-4,4	-4,7	-4,5	-4,6

Bron: VDAB / NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

Evolutie aantal nwwz | VLAAMS GEWEST

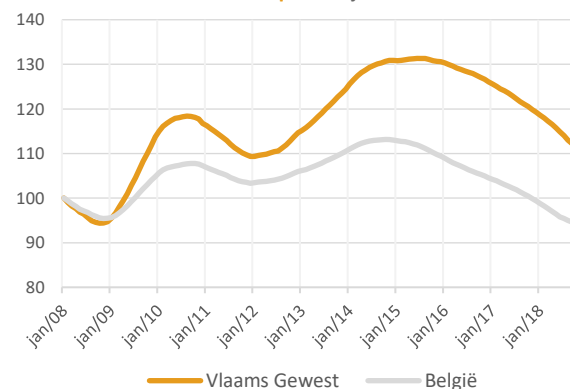
Oktober '17 tot oktober '18 | Groei op jaarbasis (%)

Bron: VDAB / NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

Trendindex aantal nwwz | VLAAMS GEWEST & BELGIË

Januari '08 tot oktober '18 | Index jan.'08=100

Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden

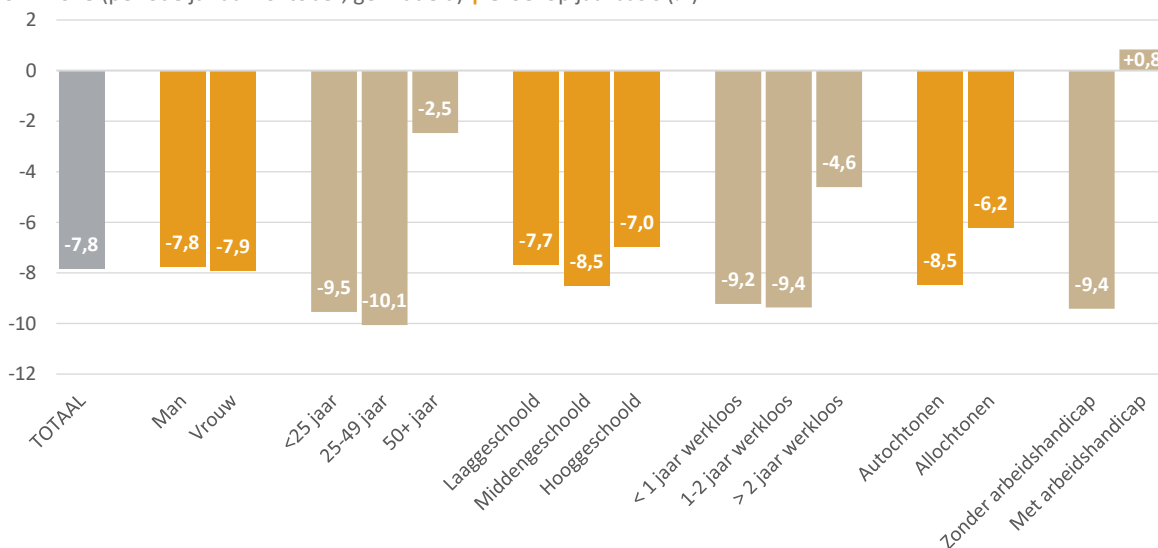
Bron: VDAB / NBB.Stat (bewerking Steunpunt Werk)

➔ <https://arvastat.vdab.be>

➔ <http://stat.nbb.be>

Evolutie van het aantal nwwz naar achtergrondkenmerken | VLAAMS GEWEST

2017-2018 (periode januari-oktober; gemiddeld) | Groei op jaarbasis (%)

Bron: VDAB - Arvastat (bewerking Steunpunt Werk)

➔ <http://arvastat.vdab.be>

B4. Aandeel nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk

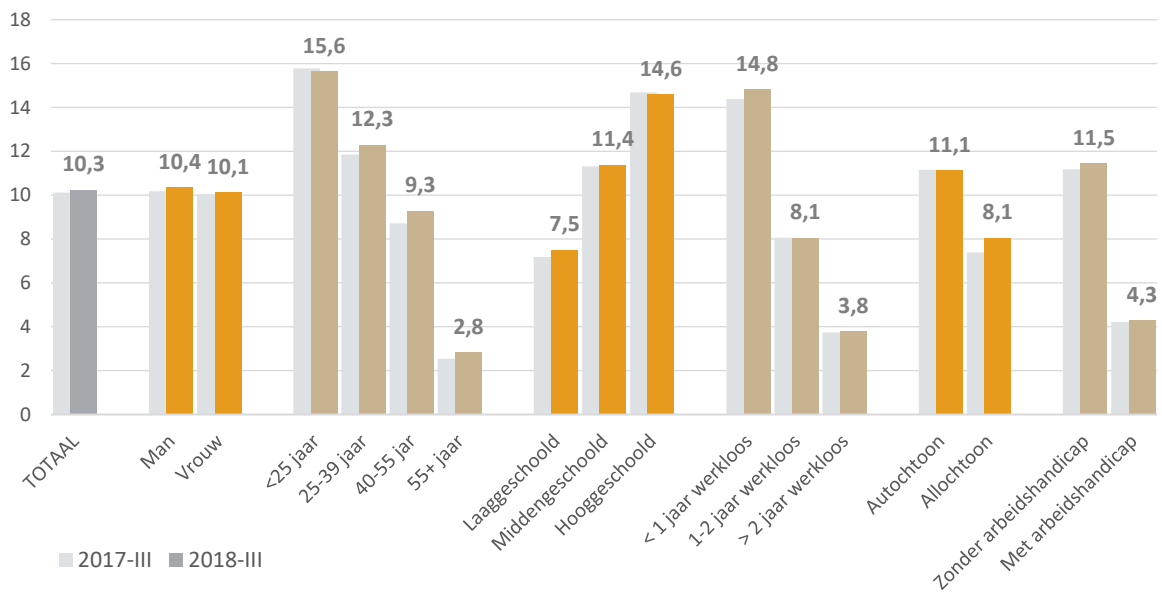
Aandeel (%) nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk | VLAAMS GEWEST

	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II	2018-III
Uitstroom naar werk (%)	9,8	10,4	9,3	9,8	10,1	10,7	9,8	10,1	10,3

Bron: VDAB - Arvastat (bewerking Steunpunt Werk)

Het **aandeel nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk** wordt berekend door het aantal nwwz dat in de loop van een maand aan het werk gaat, te delen door het totale aantal nwwz aan het begin van die maand. De cijfers hier worden berekend als een gemiddelde over de drie maanden van het kwartaal. Deze indicator toont aan in hoeverre niet-werkende werkzoekenden aangeworven worden, ongeacht of de totale werkloosheid stijgt of daalt.

Aandeel (%) nwwz dat in de loop van een maand uitstroomt naar werk (2017-III en 2018-III) naar achtergrondkenmerken | VLAAMS GEWEST

Bron: VDAB - Arvastat (bewerking Steunpunt Werk)

C. TEWERKSTELLING & SECTOREN

C1. Loontrekkende tewerkstelling

Evolutie van het aantal werknemers en het arbeidsvolume (in voltijdsequivalenten - VTE)

Werknemers	2016-II	2016-III	2016-IV	2017-I	2017-II	2017-III	2017-IV	2018-I	2018-II*
VLAAMS GEWEST									
aantal (n)	2 320 076	2 334 709	2 325 731	2 343 793	2 350 930	2 359 109	2 357 018	2 367 275	2 375 400
evolutie jaarbasis (n)	+25 408	+26 971	+28 358	+34 936	+30 854	+24 400	+31 287	+23 482	+24 470
evolutie jaarbasis (%)	+1,1	+1,2	+1,2	+1,5	+1,3	+1,0	+1,3	+1,0	+1,0
BELGIË									
aantal (n)	3 818 495	3 844 069	3 818 492	3 857 972	3 877 753	3 884 767	3 875 401	3 897 468	3 920 000
evolutie jaarbasis (n)	+44 693	+44 591	+49 198	+66 107	+59 258	+40 698	+56 909	+39 496	+42 247
evolutie jaarbasis (%)	+1,2	+1,2	+1,3	+1,7	+1,6	+1,1	+1,5	+1,0	+1,1
VTE									
VLAAMS GEWEST									
aantal (n)	1 938 618	1 905 744	1 963 453	1 942 660	1 971 997	1 936 246	1 989 592	1 972 923	2 002 000
evolutie jaarbasis (n)	+20 483	+26 532	+37 856	+28 602	+33 379	+30 502	+26 139	+30 264	+30 003
evolutie jaarbasis (%)	+1,1	+1,4	+2,0	+1,5	+1,7	+1,6	+1,3	+1,6	+1,5
BELGIË									
aantal (n)	3 174 174	3 120 589	3 222 038	3 180 386	3 235 022	3 174 794	3 263 143	3 231 173	3 286 000
evolutie jaarbasis (n)	+31 675	+40 882	+63 874	+48 335	+60 848	+54 205	+41 104	+50 786	+50 978
evolutie jaarbasis (%)	+1,0	+1,3	+2,0	+1,5	+1,9	+1,7	+1,3	+1,6	+1,6

* 2018-II = raming (o.b.v. Snelle Ramingen van de tewerkstelling bij RSZ)

De cijfers in deze tabel hebben betrekking op alle tewerkstelling die vanaf 1 januari 2017 onder de bevoegdheid van de RSZ valt. Dit betekent dat de tewerkstelling bij Provinciale en Plaatselijke besturen, die vóór 2017 niet werd opgenomen, in deze tijdsreeks is toegevoegd.

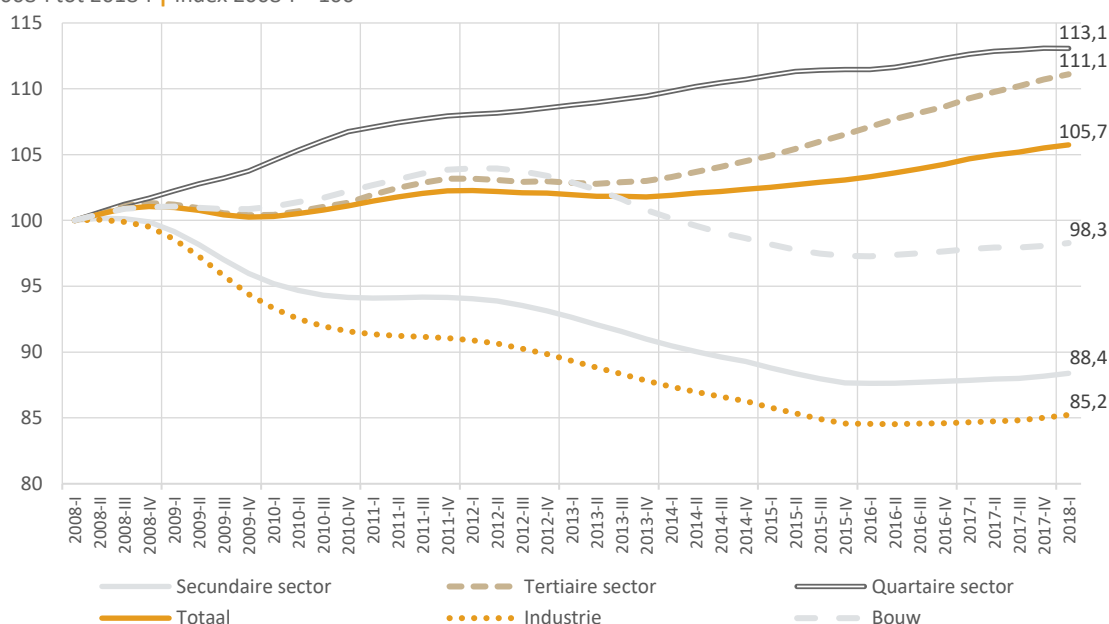
Bron: RSZ (bewerking Steunpunt Werk)

↳ <http://www.rsz.fgov.be/nl/statistieken/publicaties/snelle-ramingen-van-de-tewerkstelling>

C2. Loontrekkende tewerkstelling naar hoofdsector

Trendindex aantal werknemers bij RSZ naar sector | VLAAMS GEWEST

2008-I tot 2018-I | Index 2008-I = 100

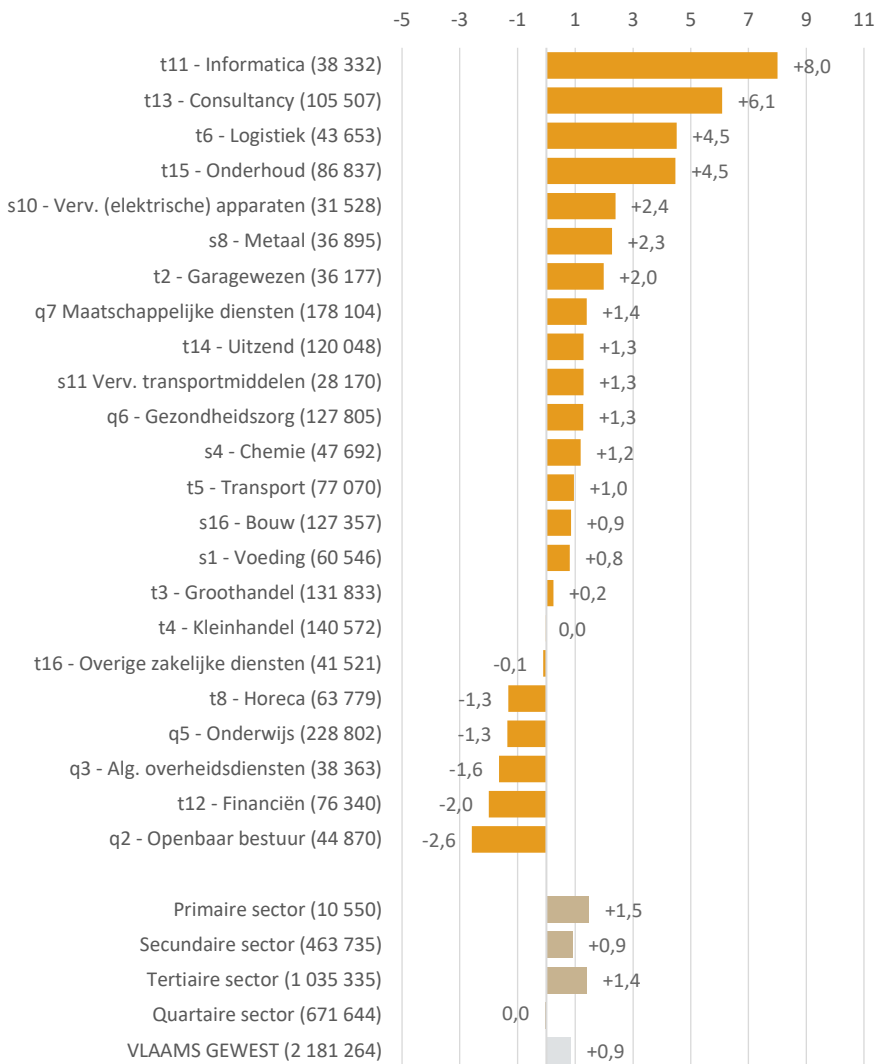
Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden RSZ-tewerkstelling, **exclusief** de tewerkstelling bij Provinciale en Plaatselijke overheden

Bron: RSZ (bewerking Steunpunt Werk)

C3. Loontrekkende tewerkstelling naar sector

Evolutie van het aantal werknemers bij RSZ naar sector | VLAAMS GEWEST

2017-I – 2018-I | Groei op jaarbasis (%)

RSZ-tewerkstelling, **exclusief** de tewerkstelling bij Provinciale en Plaatselijke overheden

Sectorindeling op basis van de WSE-sectoren (zie www.steunpuntwerk.be/node/2530)

Bij elke sector staat tussen haakjes het aantal werknemers in de sector.

Enkel de sectoren met meer dan 20 000 werknemers in het eerste kwartaal van 2018 zijn opgenomen.

Bron: RSZ (bewerking Steunpunt Werk)

D. VACATUREMARKT & KRAPTE

D1. Ontvangen & openstaande vacatures

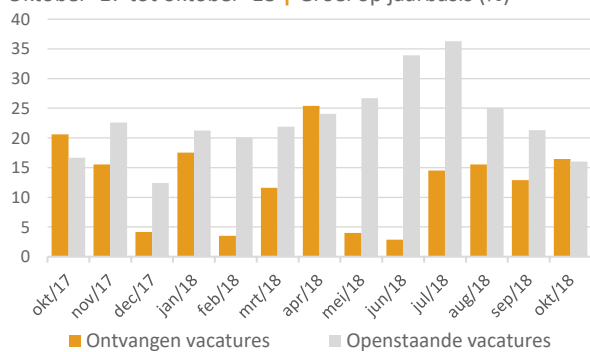
Evolutie van het aantal ontvangen en openstaande VDAB-vacatures (Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendarbeid - NECzU, rechtstreeks aan VDAB gemeld) | VLAAMS GEWEST

	Okt/17	Mei/18	Jun/18	Jul/18	Aug/18	Sep/18	Okt/18
ONTVANGEN VACATURES							
aantal (n)	24 007	24 855	24 190	20 338	24 931	25 389	27 950
evolutie op jaarbasis (n)	+4 098	+956	+675	+2 581	+3 351	+2 897	+3 943
evolutie op jaarbasis (%)	+20,6	+4,0	+2,9	+14,5	+15,5	+12,9	+16,4
OPENSTAANDE VACATURES							
aantal (n)	40 818	48 119	52 302	52 557	47 934	48 609	47 346
evolutie op jaarbasis (n)	+5 830	+10 144	+13 242	+13 991	+9 601	+8 532	+6 528
evolutie op jaarbasis (%)	+16,7	+26,7	+33,9	+36,3	+25,0	+21,3	+16,0

Bron: VDAB (bewerking Steunpunt Werk)

Evolutie aantal VDAB-vacatures | VLAAMS GEWEST

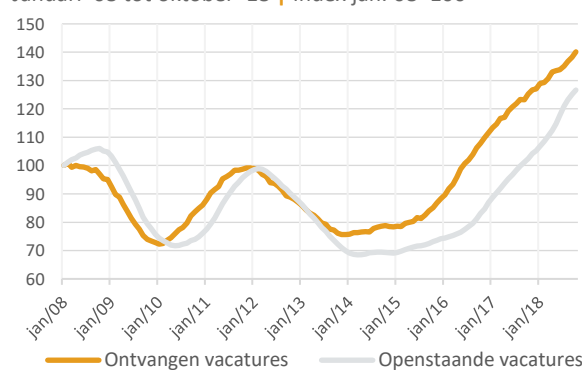
Oktober '17 tot oktober '18 | Groei op jaarbasis (%)

Bron: VDAB (bewerking Steunpunt Werk)

Trendindex aantal VDAB-vacatures | VLAAMS GEWEST

Januari '08 tot oktober '18 | Index jan.'08=100

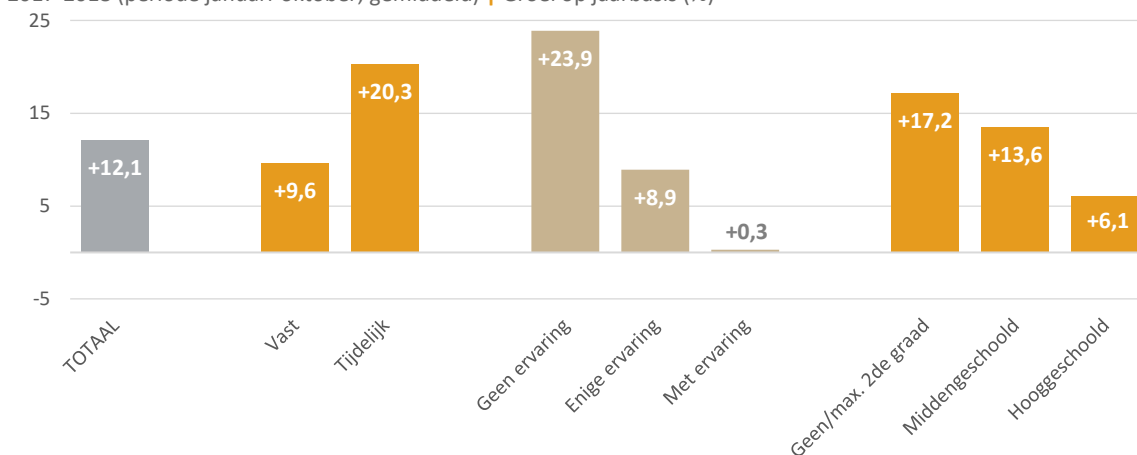

Trendindex = index van het trendniveau, d.i. het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden
Bron: VDAB (bewerking Steunpunt Werk)

↪ <https://arvastat.vdab.be>

Evolutie van het aantal ontvangen VDAB-vacatures (NECzU, rechtstreeks aan VDAB gemeld) naar circuit, gevraagde ervaring, gevraagd studieniveau | VLAAMS GEWEST

2017-2018 (periode januari-oktober; gemiddeld) | Groei op jaarbasis (%)

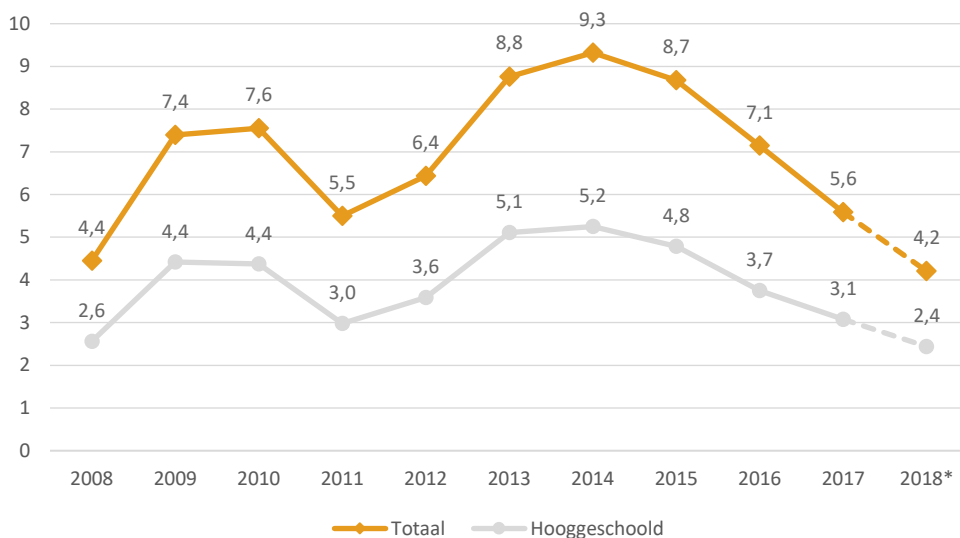
Tijdelijk = exclusief uitzendopdrachten en studentenjobs / Geen ervaring = minder dan 6 maand ervaring; enige ervaring = 6 maand tot 2 jaar ervaring; met ervaring = meer dan 2 jaar ervaring

Bron: VDAB (bewerking Steunpunt Werk)

D2. Spanningsratio

Evolutie van de spanningsratio (aantal nwwz per openstaande VDAB-vacature) | VLAAMS GEWEST

Jaargemiddelde 2008 tot 2018*

* 2018 = gemiddelde voor de periode januari tot en met oktober '18

De spanningsratio wordt berekend op het aantal openstaande vacatures, rechtstreeks gemeld aan VDAB.

Bron: VDAB (bewerking Steunpunt Werk)

**STEUNPUNT
WERK**

Naamsestraat 61 bus 3551, 3000 Leuven
steunpuntwerk@kuleuven.be | +32 016 32 32 39
www.steunpuntwerk.be | twitter: @SteunpuntWerk

Het STEUNPUNT WERK is een universitair kenniscentrum dat arbeidsmarktinformatie verspreidt en het Vlaams arbeidsmarktbeleid ondersteunt.